

Şenol SUNAT
Manisa Milletvekili
Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasası'nın 98'inci maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi gereğince **Tarım ve Orman Bakanı Sn. İbrahim YUMAKLI** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 18.11.2025

Şenol SUNAT
Manisa Milletvekili

Konya'nın Karapınar ilçesinde son iki yıldır yürütülen pancar ekim ve kota dağıtım süreçlerinde ciddi usulsüzlükler olduğu iddiaları gündeme gelmiştir. Özellikle dış bölge ekimlerinde (Adapazarı, Amasya, Alpullu) kotaların çiftçilere değil, UHM Tarım gibi şirketlere tahsis edilmesi, çiftçilere devlet fiyatı 3100 TL/tonun çok altında 2200 TL/ton üzerinden sözleşme imzalatılması, avans ödemelerinin çiftçi yerine şirket hesaplarına yönlendirilmesi ve üreticinin en temel gelir kalemlerinden biri olan küspe hakkının tamamen şirketler tarafından el konulması, pancar üreticisini ağır sömürü koşullarıyla karşı karşıya bıraktığı, bahse konu sömürünün yılda 300 milyon lirayı bulduğu öne sürülmektedir.

TÜRKŞEKER'in 2025 alım fiyatını kota tamamlama primi dahil 3100 TL/ton olarak açıklamasına rağmen; şirketlerin çiftçiden 2200 TL/ton üzerinden pancar topladığı, sözleşmelerde "devlet fiyatı açıklandığında farkın ödeneceği" yönünde herhangi bir maddenin bulunmadığı iddia edilmektedir.

Bu durum; Şeker Kanunu'na aykırılık, haksız kazanç, kota ticareti, çiftçinin gelir haklarının yok edilmesi, devletin fiyat düzenlemelerinin bertaraf edilmesi, su kaynakları kısıtlı bir bölgede üretimin kontrolsüz genişletilmesi gibi birçok kritik sorunu beraberinde getirmektedir.

Ayrıca Karapınar'dan Çorum Şeker Fabrikası'na kaçak yollarla on binlerce ton pancar taşındığı ve bunun da belirli şirketlerce yürütüldüğü iddiaları, devlet kontrol mekanizmalarının tamamen devre dışı bırakıldığını göstermektedir.

Tüm bu uygulamaların TÜRKŞEKER Genel Müdürlüğü'nün ve Şeker Dairesi Başkanlığı'nın bilgisi dahilinde yürütüldüğü, aksi durumda ağır bir görev ihmali olduğu yönünde ciddi kuşku bulunmaktadır.

Bu tablo hem çiftçinin gelir kaybına hem devletin fiyat düzenlemelerinin etkisizleştirilmesine hem de şeker piyasasında büyük ölçekli bir rant düzeninin oluşmasına yol açmaktadır.

Bu bağlamda, aşağıdaki soruların yanıtlanması kamuoyunun bilgi alma hakkı açısından önem arz etmektedir;

1. Son iki yılda Karapınar bölgesinde dış bölge (Adapazarı, Amasya, Alpullu) pancar ekim kotalarının şirketlere verildiği iddiası doğru mudur?
2. UHM Tarım veya benzeri şirketlere; kota, avans, nakliye, küspe ya da başka herhangi bir kalem üzerinden ayrıcalık tanındığı doğru mudur?
3. Son üç yılda şirketlerin hangi yetkileri, izinleri veya kota kullanım hakları Bakanlık tarafından onaylanmıştır?
4. Kota çiftçiye verilen bir hak iken hangi gerekçeyle şirketlere devredilmiştir?
5. UHM Tarım başta olmak üzere bölgedeki bazı şirketlerin, çiftçilerle 2200 TL/ton fiyat üzerinden sözleşme yaptığı Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir?
6. Bu sözleşmeler, devletin belirlediği fiyatların altında alım yapılmasını yasaklayan mevzuata aykırı değil midir?
7. Bu şirketlerin çiftçilere imzalattığı sözleşmelerde, devlet fiyatı açıklandığında farkın ödeneceğine dair bir madde bulunmaması, açık bir hak gaspı değil midir?
8. Avans ödemelerinin çiftçi yerine şirket hesaplarına yönlendirildiği doğru mudur?
9. Şeker Kanunu ve TÜRKŞEKER uygulama esasları uyarınca böyle bir uygulama yasal mıdır?
10. Pancar küspe hakkının çiftçiye verilmediği ve şirketlerce tamamen el konulduğu iddiaları doğru mudur?
11. Bu durumun hukuki dayanağı nedir?
12. Bakanlığınız kamuoyuna yansıyan tüm bu iddialar hakkında bir soruşturma başlatmış mıdır?
13. Karapınar'dan Çorum Şeker Fabrikası'na kayıt dışı pancar taşındığı ve bunun büyük kısmının belirli şirketlerce yürütüldüğü iddiası doğru mudur?
14. Son üç yılda kaçak pancar sevkiyatına ilişkin kaç denetim yapılmıştır?
15. Bu denetimlerde tespit edilen usulsüzlük miktarı nedir?
16. TÜRKŞEKER Genel Müdürü ve Şeker Dairesi Başkanı'nın bahsi geçen uygulamalardan haberdar olup olmadığı konusunda Bakanlığınız bir soruşturma başlatmış mıdır?
17. Karapınar'ın ciddi su kıtlığı yaşadığı bilinirken, kotalı ve kotasız tonlarca şeker pancarının aynı bölgede üretilmesine nasıl izin verilmiştir?
18. Bakanlığınız kotalı şeker üretiminde yetersiz denetim mi yapmaktadır?